

بیماری وبا (التور):

وبا یک بیماری اسهالی ناشی از عفونت روده است که هم کودکان و هم بزرگسالان میتوانند به آن مبتلا شوند . این بیماران بطور مشخص دچار اسهال حاد آبکی همراه با دهیدراتاسیون (از دست دادن آب بدن) می شوند و با را میتوان با مایع درمانی خوراکی یا تزریقی و جایگزینی الکترولیتها به صورت موفق درمان کرد . افرادی که مبتلا به وبای شدید هستند میتوانند تا 10% وزن بدن خود را از طریق اسهال و استفراغ از دست بدهند . در موارد بسیار شدید از دست دادن مایع میتواند تا میزان یک لیتر در ساعت در مدت 24 ساعت اولیه بیماری برسد . عامل بیماری وبا میتواند در محیطهای آبی برای سالها زندگی کند . اغلب موارد آلودگی آب در خانه زمانی است که آب ناشی از شستشو با آب ذخیره شده جهت شرب تماس پیدا کند . حمام کردن یا شستشوی وسایل آشپزی در آب آلوده هم میتواند موجب انتقال وبا شود .

اپیدمیولوژی و اهمیت بیماری :

- 1- وبا یک بیماری با اپیدمیهای بزرگ برای نوع بشر میباشد که قدرت آن در مبتلا کردن ناگهانی تعداد زیادی از مردم در جوامع که درمان انجام نشود میتواند در عرض چند ساعت موجب نابود کردن انسان گردد و به همین دلیل به صورت یک تهدید بین المللی مطرح می شود
- 2- بیش از 90 درصد موارد بیماری وبا خفیف بوده و تشخیص بالینی آن از سایر علل اسهال های حاد مشکل است
- 3- انسان مخزن این عامل عفونی میباشد و آبهای سطحی منبع انتقال عفونت است
- 4- راه سرایت شایع در اپیدمی ها آب آلوده و غذای آلوده است
- 5- بیشتر در نقاط گرم و مرطوب پیدا میشود
- 6- در تمام فصول سال هست ولی از اردیبهشت تا آبان ماه میزان بروز در ایران بیشتر است

مکانهای خطرناکی که احتمال انتقال بیماری وبا در آنجا وجود دارد :

- 1 - نقاط شهری که آب آن به مقدار کافی کلر زنی نمیشود
- 2 - مناطق روستایی که به آب لوله کشی و چاههای حفاظت شده دسترسی ندارند
- 3 - مناطقی که توالت و سیستم دفع فاضلاب بهداشتی ندارند

دوره نهفتگی بیماری :

از 2 ساعت تا 5 روز میتواند ادامه داشته باشد

مشخصات وبای علامت دار :

وبای علامت دار با اسهال آبکی حجیم بدون تب یا زورپیچ آغاز میگردد . مدفوع بیماران وبایی ظاهر مایع شفاف آغشته به موکوس سفید رنگ داشته که اصطلاحاً مدفوع (آب برنجی) نام دارد و معمولاً بدون بو میباشد یا بوی خفیف ماهی را دارد

راههای انتقال :

توصیه های بهداشتی برای جلوگیری از ابتلاء به بیماری وبا (التور) :

- 1- در صورت عدم اطمینان از آب شرب آب آشامیدنی خود را بجوشانید یا ضد عفونی نمایید .
- 2- اگر از غذای پخته استفاده می کنید باید غذا تازه و گرم مصرف شود .
- 3- میوه و سبزیجات را قبل از مصرف انگل زدایی و ضد عفونی کنید .
- 4- دستهای خود و کودکانتان را همیشه قبل از غذا با آب و صابون بشوید .
- 5- از ریختن زباله و فاضلاب در محیط زندگی جدا خودداری کنید .

اقدامات مراقبتی :

- 1- گرفتن شرح حال – ثبت در دفتر ثبت نام بیماران و ارجاع موارد مشکوک به واحد مبارزه با بیماریها بعد از نمونه گیری و پیگیری تا حصول نتیجه
- 2- گزارش تلفنی موارد مشکوک در اسرع وقت به مرکز بهداشت شهرستان (واحد مبارزه با بیماریها)
- 3- پیگیری بیماران شناخته شده تحت درمان و نظارت بر مصرف داروهای تجویز شده توسط پزشک (تکمیل فرم 15 – 16 پرونده خانوار)
- 4- تهیه نمونه مدفوع از موارد مشکوک و کلیه بیماران اسهالی و تکمیل و ارسال فرم تهیه نمونه التور

نحوه تهیه و انتقال نمونه التور :

- 1- نمونه برداری باید در 24 ساعت اولیه بیماری و قبل از مصرف هر گونه آنتی بیوتیک یا داروی دیگر انجام گردد
- 2- نمونه های مشکوک بایستی توسط محیط های حمل و نقل مناسب هر چه سریعتر به آزمایشگاه منتقل شود
- 3- نمونه برداری با استفاده از سواپ رکتال در محیط کری بلر انجام میشود
- 4- نمونه بعد از جمع آوری باید در جای خنک نگهداری شود و با استفاده از ظروف خنک کننده با رعایت زنجیره سرما ترجیحا در اولین فرصت (حداکثر مدت 7 روز) به آزمایشگاه ارسال گردد
- 5-

نحوه محاسبه حد اقل نمونه :

حد اقل نمونه برداری یک منطقه در ماه با استفاده از فرمول زیر محاسبه میگردد

$$n = 2 \times \text{جمعیت زیر 5 سال} \times 100$$

در هر اسهال 2/. احتمال دارد که التور باشد

نحوه ضد عفونی سبزیجات :

مرحله اول : شستشو و انگل زدایی بوسیله آب لوله کشی

مرحله دوم : انگل زدایی

در این مرحله باید سبزیجات را در یک ظرف 5 لیتری آب ریخته و به ازاء هر لیتر 3 قطره مایع ظرفشویی اضافه و به هم زده تا تمام سبزیجات داخل کف آب قرار گیرد و مجدداً با آب سالم شستشو داده تا تخم انگل ها و باقیمانده مایع ظرفشویی از سبزیجات جدا شود

مرحله سوم : ضد عفونی

جهت ضد عفونی و از بین بردن میکروبها نصف قاشق چایخوری پودر پرکلرین را در یک ظرف 5 لیتری پر از آب حل کرده سپس سبزی شسته شده را برای مدت 5 تا 10 دقیقه در محلول قرار داده تا میکروبهای آن از بین برود.

مرحله چهارم : آب کشی

سبزیجات ضد عفونی شده را چند بار با آب سالم شستشو داده تا باقیمانده مواد ضد عفونی کننده از آن جدا شود و سپس با اطمینان مصرف نمایید .

ابوالفضل دقتی

کارشناس مسئول واحد پیشگیری و مبارزه با بیماریها

مرکز بهداشت چناران – تابستان 89